

Kā apgūt valodu ārpus valodas vides?

Vācu valodas skolotājas pārdomas, ieteikumi

Katram skolēnam ir sava izpratne par valodas prasmēm. Katrā klasē ir kāds, kas vēlas tabulas, kur skaidri redzamas locījumu galotnes un jautājumi. Katrā klasē ir kāds, kurš pat nevēlas dzirdēt vārdu “gramatika”, taču vēlas apgūt valodu. Starp visām valodas prasmēm un apakšprasmēm pastāv zināma korelācija, piemēram, praktizējot lasīšanu, mēs vienlaikus daļēji praktizējam arī runāšanu un rakstīšanu. Apakšprasmju, vārdu krājuma un gramatikas, saistību vislabāk raksturo rokas modelis, kurā pirksti attēlo runāšanu, klausīšanos, lasīšanu un rakstīšanu. Īkšķis attēlo vārdu krājumu un gramatiku, kas ir saistīti ar visām minētajām prasmēm, tāpat kā īkšķis var sadarboties ar jebkuru pirkstu.

Valodas apguve ir process ar daudziem dalībniekiem, kurā loma ir gan skolēnam, gan skolotājam, gan citiem skolēniem, gan videi. Jo efektīvāka sadarbība, jo veiksmīgāka valodas apguve, jo veiksmīgāks rezultāts. Neskatoties uz to, atbildība par valodu apguves efektivitāti lielākoties gulstas uz skolēnu. Eiropas valodu pamatnostādnes uzskata skolēnu par sociāli atbildīgu, uz pašiniciatīvu balstītu mācību procesa subjektu, kurš pats sev izvirza mērķus, plāno ceļu uz mērķu sasniegšanu, uzrauga savu mācību procesu, izvērtē sasniegtos rezultātus un pēc vajadzības pielāgo savus mērķus un to sasniegšanas veidus. Skolēns pats domā līdz, ko viņš jau zina, ko un kāpēc vēlētos uzzināt, kā sasniegt vēlamos rezultātus.

Valodas apguve ir maratons, nevis sprints. Valodas apgūvē jāpārvar dažādi izaicinājumi, taču ieguvumi ir tā vērti, tie atmaksājas visu mūžu. Mācoties necentieties izprast katru vārdu, mēģiniet izprast situāciju, izmantojot kontekstu. Lai cik mazs būtu vārdu krājums, mēģiniet ar to sazināties. Tas atvieglos katras nākamās valodas apguvi, jo jūs arvien prasmīgāk pratīsiet izteikties pat ar ierobežotu vārdu krājumu.

Valodas apguve ir aktīvs process, kura laikā skolēns, izmantojot savas kognitīvās spējas gan apzināti, gan neapzināti, pamazām veido zināšanas par jaunu valodu un prasmes tās lietot. Vissvarīgākā no kognitīvajām spējām ir atmiņa, kas ietver valodas materiāla iegaumēšanu. Svarīga ir arī spēja klasificēt un salīdzināt, pamanīt atšķirības un līdzības, kā arī veidot analogijas, pamatojoties uz daļējām līdzībām. Katru dienu darot nedaudz, jūs varat sasniegt lieliskus rezultātus. Jebkura valoda ir bagātība. Tā paplašina redzesloku, ļauj iepazīt jaunus draugus, jaunas kultūras, tradīcijas.

Mūsdienu globalizētajā pasaulē aktīvam skolēnam ir ļoti daudz iespēju radīt sev piemērotu valodas apguves vidi, īpaši ar multimediju palīdzību. Ko varētu darīt, lai labāk, ātrāk apgūtu valodu?

- Formulējiet un uzrakstiet mērķi – piemēram, mācos, lai ceļotu, vai mācos, lai studētu, saprastu zinātnisku valodu. Izvirziet izaicinājumus, kas liek paplašināt savas prasmes. Izvērtējiet savas stiprās un vājās puses un lielāku uzmanību pievērsiet savām vājajām pusēm, jo, kas labāk padodas, tas prasa mazāku piepūli, to apgūt vieglāk, tas notiek dabiski.
- Izmantojiet izglītojošas interaktīvas spēles, lietotnes, čatrobotus, utt., piemēram, *Duolingo*, *Babbel*, *Lingvist*, *50languages*, *Rosetta*, *FluentU*, *Pimsleur*, *SUNO*, *Quizlet*, *TALKpal*, *ChatGPT*, *Claude*, *Gemini*, *Gliglish*, *Amiralearning*, *Quickdraw deutsch*, *lyricstraining*, utt. **(dažas ir maksas piedāvājums, taču reizēm var izmēģināt bezmaksas limitu).**
- Izmantojiet uz valodu balstītu vidi *YouTube*, *Spotify*, *Netflix*. Autentiskie valodas materiāli – filmas, video, mūzika, podkāsti palīdz atcerēties vārdus, izteicienus, pierast pie dažādām izrunām, dažādiem valodas līmeņiem, stiliem, piemēram, *Deutschlandlabor.de*, *Ticket nach Berlin*, *Tagesschau in 100 Sekunden*, *Das erste Mal in Europa (Asien,...) mit Philipp und Luisa*, *Galileo-Videos par dažādām tēmām u.c.*

- Lasiet etiķetes, žurnālus, grāmatas, izmantojiet interneta resursus, piemēram, *lesejule.de*, *leseweg.de*, *lingua.com*, *viktorīnas /Quiz/ (deutsch lernen vitamin.de Probeseiten)*, *schubert-verlag.de*, mācību grāmatu tiešsaistes uzdevumi un dažādas klausīšanās iespējas ar uzdevumiem, visjaunākajām grāmatām ir arī Kahoot utt., meklējiet un izmantojiet.
- <https://learngerman.dw.com/en/learn-german/s-9528> apkopoti bezmaksas materiāli A,B,C valodas līmeņiem – filmas ar uzdevumiem.
- Atrodiet un sarunājieties ar valodas partneri grupā vai internetā, esiet drosmīgs, kļūdas parāda, kas jāapgūst, lai progresētu.
- Izstrādājiet savu stratēģiju vārdu iegaumēšanai, piem., rakstiet īsu dienas kopsavilkumu, praktizējiet jaunās frāzes domās, piem., iepērkoties, ejot pa ielu, utt. Domājiet valodā, kuru mācāties. Esiet konsekventi – piemēram, 30 min. katru dienu ir vērtīgāk nekā 8 h nedēļā.
- Apmeklējiet valodu kursus, ceļojiet, izmantojiet apmaiņas programmas, ja iespējams.
- Katrs vismazākais sasniegums valodas apguves procesā ir pelnījis atbalvojumu, atbalvojiet sevi ar jaunu video, filmu, podkāstu utt.

Lai aizraujošs ceļojums ar katru no apgūstamajām valodām!

